

Minister Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej

BM-II.059.2.65.2025

Warszawa, /elektroniczny znacznik czasu/

Pan

Włodzimierz Czarzasty

Marszałek Sejmu

Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowny Panie Marszałku,

w odpowiedzi na zapytanie nr 2927 Pani Posłanki Iwony Małgorzaty Krawczyk wraz z grupą posłów, w sprawie kierunków realizacji polityki demograficznej państwa, proszę przyjąć poniższe wyjaśnienia.

Zmiany demograficzne postrzegane w wymiarze jednostkowym i społecznym stawiają trudne wyzwania o wielopłaszczyznowym charakterze, dotyczące nie tylko w sfery ekonomicznej, ale też psychologicznej, medycznej i społecznej. Polska, dla której prognozy demograficzne są od dekad niekorzystne, będzie musiała zmierzyć się ze wszystkimi wyzwaniami wynikającymi z niekorzystnych trendów demograficznych. Zgodnie z prognozami Głównego Urzędu Statystycznego (GUS), w najbliższej przyszłości nie należy spodziewać się istotnej poprawy zapewniającej stabilny rozwój demograficzny.

Trzeba przy tym podkreślić, że dostępne dane potwierdzają, iż procesom, które od dłuższego czasu obserwujemy lokalnie podlegają w podobnym stopniu inne kraje UE oraz większość krajów rozwiniętych. Mimo, że ich skala i tempo są w poszczególnych państwach różne, pewne tendencje są zbieżne, co może wiązać się z ich zakorzenieniem w zjawiskach cywilizacyjnych, kulturowych i społecznoekonomicznych, które oddziałują na cały świat zachodni od kilku ostatnich dziesięcioleci.

Mając świadomość zachodzących zmian demograficznych oraz ich konsekwencji Kierownictwo Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej prowadzi działania na rzecz ograniczenia tych procesów.

W resorcie powołano Radę do spraw Polityki Rodzinnej i Demograficznej, złożoną z badaczy-naukowców i przedstawicieli władz samorządowych. Jej zadaniem jest wypracowanie kierunków działań, mających na celu poprawę sytuacji demograficznej w kraju. Nad koordynacją działań Rządu w obszarze demografii pracuje również powołany w tym celu międzyresortowy zespół.

Minister Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej przygotowuje we współpracy z Ministrem Funduszy i Polityki Regionalnej średniookresową strategię rozwoju kraju do 2035 r. Jednym z jej głównych celów jest łagodzenie zmian demograficznych i adaptacja do nich. A aktywna polityka prorodzinna pozostaje priorytetem Rządu. Jej przejawem nie jest jedynie transfer środków finansowych do rodzin z dziećmi na utrzymaniu, ale wprowadzenie trwałych rozwiązań systemowych.

Jednym ze szczególnie ważnych zadań realizowanych w resorcie rodziny jest poprawa terytorialnej i finansowej dostępności instytucji opieki nad najmłodszymi dziećmi i poprawa jej jakości. Działania te prowadzone są w ramach projektu Akademia Wsparcia, mającego wspierać rozwój instytucji opieki nad dziećmi do lat 3.

W ramach działań skierowanych bezpośrednio do rodzin zapewnia się szeroką ofertę - opracowanych z myślą o nich i instytucjach je wspomagających - instrumentów wsparcia.

Rodzice z dziećmi na utrzymaniu mogą korzystać z form pomocy oferowanych na gruncie powszechnie dostępnych i stale poszerzanych programów, a wśród nich:

1. pakietu świadczeń wprowadzonych ustawą „Aktywny Rodzic”¹, do których należą: aktywni rodzice w pracy, aktywnie w żłobku i aktywnie w domu;
2. programu „Aktywny Maluch”, który wspiera rozwój żłobków, klubów dziecięcych i dziennych opiekunów;
3. programu „Aktywny Dzienny Opiekun w Gminie”;
4. programu „Aktywne Place Zabaw”.

Kontynuowane są ponadto programy Dobry start i program 800+.

W resorcie rodziny realizowane jest podejście kompleksowe, które polega na dążeniu do ułatwienia godzenia życia zawodowego z powinnościami rodzicielskimi. Wprowadzono dodatkowe ułatwienie w Kodeksie Pracy, jakim jest uzupełniający urlop macierzyński. Przysługuje on pracownikom – rodzicom dzieci przedwcześnie urodzonych i długotrwale hospitalizowanych po urodzeniu (pracownicy mogą z niego korzystać od 19 marca 2025 r.). Jest to nowe uprawnienie dla pracowników będących rodzicami dzieci przedwcześnie urodzonych oraz urodzonych w terminie, ale wymagających długotrwałej hospitalizacji.

Po dokonaniu przeglądu wyników badań oraz raportów analitycznych Kierownictwo resortu przystępuje do pracy nad opracowaniem nowej polityki szerzej odnoszącej się do demografii, uwzględniającej uwarunkowania społeczne, ekonomiczne i migracyjne. W najbliższym czasie ogłoszony zostanie również konkurs dla organizacji pozarządowych, którego głównym celem będzie promowanie rodzicielstwa.

Z wyrazami szacunku

z up. Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej

Aleksandra Gajewska

Sekretarz Stanu

/-kwalifikowany podpis elektroniczny-/

¹ Ustawa o wspieraniu rodziców w aktywności zawodowej oraz w wychowaniu dziecka -- „Aktywny rodzic” (Dz.U. z 2024 r. poz. 858).